

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	2113011359
Dátum vydania rozhodnutia:	12.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Karabín
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2113011359.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému A. C. pre prečin porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru vo forme spolupáchateľstva podľa § 20, § 279 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. marca 2015 v Bratislave dovolanie obvineného A. C. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Imricha Hrebíčka, advokáta Advokátskej kancelárie so sídlom na ul. Vajanského č. 7 v Trnave proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 22. mája 2014 sp. zn. 6 To 38/2014 a podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol

rozhodol:

I. Uznesením Krajského súdu v Trnave z 22. mája 2014 sp. zn. 6 To 38/2014 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, ods. 4 a § 293 ods. 5 Tr. por.

v neprospech obvineného A. C..

II. Napadnuté uznesenie s a z r u š u j e.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Krajskému súdu v Trnave s a p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 30. januára 2014 sp. zn. 5 T 66/2013 bol obvinený A. C. spolu s

obvinenou B. T. uznaný za vinného zo spolupáchateľstva prečinu porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 20, § 279 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 11.12.2012 v čase o 15.30 hodine v meste Hlohovec po predchádzajúcej vzájomnej dohode prevážali v batožinovom priestore osobného motorového vozidla zn. Mitsubishi Outlander, e. č. F., ktorého vlastníkom je A. C., v plastových vreciach 870 ks spotrebiteľských balení cigariet zn. 7 FEST, ktoré neboli označené slovenskou kontrolnou známkou a 30 ks spotrebiteľských balení cigariet zn. JIN LING, ktoré neboli označené slovenskou kontrolnou známkou, pričom v každom zo spotrebiteľských balení sa nachádzalo po 20 ks cigariet, ktoré si predtým v presne nezistenom čase zadovážili od neznámej osoby, následne boli obaja pri prevážaní na ceste I. triedy zo smeru Trnava - Hlohovec, približne 500 m od vsadenia dopravnej tabule označujúcej mesto Hlohovec zadržaní príslušníkmi Kriminálneho úradu finančnej správy Bratislava, kde obvinený A. C. ešte pred samotným výkonom prehliadky motorového vozidla odhodil na zem 2 ks spotrebiteľských balení cigariet zn. JIN LING označených slovenskou kontrolnou známkou, ktoré mal pri sebe s úmyslom tieto ukryť, čím uvedeným spoločným konaním spôsobili štátnemu rozpočtu Slovenskej republiky škodu vo výške 1641,64 eur na spotrebnej dani z tabakových výrobkov.

Za to bol obvinenému A. C. podľa § 279 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 (jedného) roka, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený A. C. a Krajský súd v Trnave uznesením z 22. mája 2014 sp. zn. 6 To 38/2014 odvolanie obvineného A. C. podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trnave podal obvinený A. C. prostredníctvom obhajcu dovolanie a oprel ho o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Obvinený v dôvodoch dovolania argumentoval tým, že odvolací súd nerešpektoval na verejnom zasadnutí ustanovenia zákona o konaní verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného. Krajský súd, podľa jeho názoru, konal bez splnenia zákonných podmienok na taký postup, čím došlo k závažnému porušeniu jeho práv zúčastniť sa na konaní pred odvolacím súdom. Poukázal na to, že nedal súhlas s tým, aby sa konalo v jeho neprítomnosti na verejnom zasadnutí na odvolacom súde. V predvolaní na verejné zasadnutie, ktoré mu bolo doručené, bolo jasne uvedené, že jeho prítomnosť na verejnom zasadnutí je nevyhnutná. Na základe potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti sa však nemohol verejného zasadnutia zúčastniť. Potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti vydané Sociálnou poisťovňou osobne predložil v podateľni Krajského súdu v Trnave dňa 21. mája 2014.

Obvinený podčiarkol, že z výkladu ustanovenia § 255 ods. 2 Tr. por. vyplýva, že ak sa obžalovaný nedostaví na hlavné pojednávanie, súd musí rozhodnúť, či prichádza do úvahy postup podľa § 252 ods. 3, ak nie, musí pojednávanie odročiť.

Vzhľadom na uvedené dôvody obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, rozhodol tak, že podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloví rozsudkom porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. v jeho neprospech. Ďalej aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a s poukazom na okolnosti prípadu zrušil aj rozsudok Okresného súdu Trnava z 30. januára 2014 sp. zn. 5 T 66/2013 a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry v Trnave a vo vyjadrení uviedol, že Krajský súd v Trnave na verejnom zasadnutí dňa 22. mája 2014 rozhodol zákonným spôsobom, v zmysle príslušných ustanovení upravujúcich procesné podmienky pre uskutočnenie verejného zasadnutia v neprítomnosti obžalovaného, ako aj jeho obhajcu podľa § 293 Tr. por.

Prokurátor poznamenal, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne zaoberal aj predložením dokladu o práceneschopnosti zo strany obvineného a súčasne aj neprítomnosťou obhajcu obvineného, ktorý sa na verejné zasadnutie taktiež nedostavil a svoju neúčast' ani neospravedlnil. Podotkol, že účasť obžalovaného na verejnom zasadnutí, na ktorom sa rozhoduje o odvolaní obžalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa, nie je povinná, ale je jeho právom, ako aj právom jeho obhajcu zúčastniť sa verejného zasadnutia. Preto postup krajského súdu považuje za správny.

Navyše prokurátor dodal, že ustanovenie § 255 ods. 2 Tr. por., ktoré malo byť podľa obvineného porušené, sa týka hlavného pojednávania a nie verejného zasadnutia. Prítomnosť osôb na verejnom zasadnutí je upravená osobitne v ustanoveniach § 293 a § 294 Tr. por.

Preto je prokurátor toho názoru, že v danom prípade sú dané dôvody na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) konštatuje, že dovolanie v predmetnej veci je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a predpísaným spôsobom (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por. a § 370 ods. 1 Tr. por.) a konštatuje tiež, že boli splnené aj ďalšie podmienky dovolania podľa § 372 až § 374 Tr. por.

Dovolací súd zároveň zistil, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., preto podľa § 382a Tr. por. prerokoval dovolanie na neverejnom zasadnutí, na ktorom rozhodol rozsudkom a v ten istý deň ho verejne vyhlásil v zmysle článku 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 171 ods. 1 až 4 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil splnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. a konkrétne porušenie zákona napadnutým uznesením, i v konaní ktoré mu predchádzalo, v ustanoveniach § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, ods. 4 a § 293 ods. 5 Tr. por. v neprospech obvineného A. C..

Podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 2 ods. 9 Tr. por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. por. obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. S obhajcom sa však v priebehu svojho výsluchu nemôže radiť o tom, ako odpovedať na položenú otázku. Môže žiadať, aby bol vypočúvaný za účasti svojho obhajcu a aby sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania. Ak je obvinený zadržaný, vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, môže s obhajcom hovoriť bez prítomnosti tretej osoby; to neplatí pre telefonický rozhovor obvineného s obhajcom počas výkonu väzby, ktorého podmienky a spôsob výkonu ustanovuje osobitný predpis. Má právo v konaní pred súdom vypočúvať svedkov, ktorých sám navrhol alebo ktorých s jeho súhlasom navrhol obhajca, a klásť svedkom otázky. Obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť ich uplatnenia.

Podľa § 293 ods. 5 Tr. por. verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5 Tr. por.

Týmito ustanoveniami sa Krajský súd v Trnave dôsledne nespravoval. Nemal splnené podmienky na vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní obvineného bez jeho prítomnosti a napriek tomu s konečnou platnosťou rozhodol o jeho odvolaní.

Z obsahu spisového materiálu i napadnutého rozhodnutia možno zistiť, že verejné zasadnutie odvolacieho súdu bolo vykonané dňa 22. mája 2014 bez prítomnosti obvineného A. C. a jeho obhajcu JUDr. Štefana Kočana, PhD. Bolo o tom rozhodnuté uznesením bez uvedenia príslušného ustanovenia Trestného poriadku, na základe ktorého sa o tom rozhodlo.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že neverejné zasadnutie sa uskutočnilo v neprítomnosti obvineného preto, že tento dňa 21. mája 2014 v popoludňajších hodinách bez akéhokoľvek sprievodného komentára iba predložil krajskému súdu doklad o pracovnej neschopnosti, ktorý však sám o sebe, bez žiadosti obvineného o odročenie verejného zasadnutia, nie je dôvodom pre neuskutočnenie verejného zasadnutia. Pokiaľ išlo o obhajcu, ten sa z neúčasti na verejnom zasadnutí vôbec neospravedlnil.

Krajský súd vychádzal z toho, že účasť na verejnom zasadnutí krajského súdu, na ktorom sa rozhoduje o odvolaní obžalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa, nie je povinná, ale je iba právom obžalovaného a jeho obhajcu a je výlučne na nich, či sa tohto verejného zasadnutia zúčastnia alebo nie. Preto konštatoval, že boli splnené procesné podmienky na vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obžalovaného a jeho obhajcu.

Tento záver krajského súdu nebol správny. Správny by bol len za predpokladu, splnenia dvoch podmienok súčasne a síce, že obvinený bol riadne a včas upovedomený o verejnom zasadnutí (to splnené bolo) a aj poučený o tom, že jeho účasť na verejnom zasadnutí nie je nevyhnutná, teda o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti, ako to má na mysli ustanovenie § 293 ods. 5 Tr. por., pokiaľ by sa nemuselo aplikovať ustanovenie § 293 ods. 8 Tr. por. pri riadnom a včasnom ospravedlnení sa obvineného a jeho písomnej žiadosti, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti.

Obvinený A. C. však bol na verejné zasadnutie predvolávaný pod hrozbou príslušných sankcií uvedených v predvolaní, ak sa neustanoví na verejné zasadnutie. Súd dal tak najavo, že jeho účasť považuje za nevyhnutnú.

Každý je povinný splniť príkaz súdu vyplývajúci zo zákona a akceptovať predvolanie podľa Trestného poriadku. V danom prípade išlo o príkaz ustanoviť sa na súd, vyplývajúci z predvolania doručeného obvinenému. Obvinený sa mohol riadne a včas ospravedlniť. Spôsob aký zvolil obvinený, keď iba doručil krátko pred zasadnutím súdu doklad o pracovnej neschopnosti, nie je ani riadnym, ani včasným ospravedlnením a to bol dôvod na vyhovenie sankcie voči nemu podľa § 70 ods. 1 Tr. por., alebo, pri zotrvávaní súdu na tom, že účasť obvineného je nevyhnutná, použiť aj inštitút podľa § 120 ods. 1 Tr. por. o predvedení obvineného, prípadne použiť kombináciu oboch týchto inštitútov za účelom zabezpečenia prítomnosti obvineného na verejnom zasadnutí.

Zo strany krajského súdu nešlo o upovedomenie obvineného o verejnom zasadnutí a obvinený nebol poučený o možnosti vykonania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky musel konštatovať, že bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., že verejné zasadnutie odvolacieho súdu bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Tým bol porušený zákon v neprospech obvineného v ustanoveniach citovaných vo výroku tohto rozsudku.

V dôsledku toho bolo nutné zrušiť napadnuté uznesenie i všetky ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a krajskému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Úlohou krajského súdu bude znovu vykonať verejné zasadnutie na prerokovanie odvolania obvineného, za dodržania príslušných ustanovení Trestného poriadku o konaní verejného zasadnutia, predovšetkým tých, ktoré sa týkajú prítomnosti na verejnom zasadnutí. Ak stále bude považovať odvolací súd účasť obvineného za nevyhnutnú, potom pri nerešpektovaní predvolania alebo nedostatočnom ospravedlnení sa obvineného bude treba využiť vyššie naznačený postup, ako dôsledok neustanovenia sa obvineného.

V prípade, že by krajský súd zmenil názor a dospel k záveru, že odvolanie obvineného možno prerokovať na verejnom zasadnutí aj bez prítomnosti obvineného, potom musí na to zvoliť adekvátny postup vyplývajúci z ustanovenia § 293 ods. 5 Tr. por. a za dodržania ustanovenia § 293 ods. 8 Tr. por., pokiaľ obvinený zachová postup v tomto ustanovení uvedený, na uplatnenie svojho práva.

Čo sa týka neúčasti obhajcu obvineného na verejnom zasadnutí krajského súdu, vo vzťahu k nemu platia iné ustanovenia Trestného poriadku a táto otázka ani nemohla byť predmetom uplatneného dovolacieho dôvodu, preto sa ňou najvyšší súd výslovne nezaoberal.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako sa uvádza vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.